Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	24.0020676
Zaaknummer	Z24003434
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	30 januari 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	13 februari 2025
Van afdeling	Zorg & Welzijn
Onderwerp	Kadernota 2026 GGD HN
Portefeuillehouder	wethouder R.W. Tesselaar

Samenvatting

De gemeenteraad wordt verzocht een positieve zienswijze af te geven voor de Kadernota 2026 van GGD Hollands Noorden, met de genoemde voorwaarden. Er wordt geadviseerd voor het bezuinigingsscenario van 3% te kiezen.
In de Kadernota staat dat de structurele verhoging van de bijdrage vanaf 2026, bij ongewijzigd beleid, voor alle Westfriese gemeenten samen circa € 1.261.000 bedraagt door autonome ontwikkelingen, inclusief de kosten voor Veilig Thuis. De structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan GGD Hollands Noorden bedraagt vanaf 2026 voor Opmeer ongeveer € 70.500 bij ongewijzigd beleid. In dit bedrag is voor € 7000 dekking van de structurele post In control of Alcohol & Drugs opgenomen. Afhankelijk van de keuze van het bezuinigingsscenario in het AB van 12 maart 2025 kunnen deze bijdragen in de Begroting 2026 wijzigen.

Raadsvoorstel

Inleiding

Op 13 december 2024 heeft GGD Hollands Noorden haar Kadernota 2026 afgegeven. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld een oordeel (zienswijze) te geven. Met een zienswijze kan de raad sturen op de beleidsmatige en financiële uitgangspunten voor de begroting van GGD HN, die later voor zienswijzen aan de raden worden aangeboden. De uitkomsten worden verwerkt in de Begroting 2026.

Voorgesteld besluit

1. Een positieve zienswijze af te geven op de Kadernota GGD Hollands Noorden 2026, maar hier wel een aantal voorwaarden aan te verbinden:
    a. Dat, ongeacht het voorgestelde scenario, de bezuinigingsopdracht conform opdracht wordt uitgevoerd tot de daadwerkelijke 3% en 5% en dit te doen met maatregelen die momenteel niet in de voorgestelde bezuinigingsscenario's benoemd worden, maar bijvoorbeeld personeel- en ICT kosten.
    b. De verwijzingen naar bezuinigingen t.a.v. de OGGZ, maatregel 1 t.a.v. het opvoedspreekuur en maatregel 3 t.a.v. procesregie Veilig Thuis uit de bezuinigingsscenario's te halen en deze in het scenario van 3% aan te vullen met maatregelen 10 (stoppen met aanbod themabijeenkomsten en cursussen tijdens zwangerschap) en 17 (stoppen met aanbod stageplekken VT) en andere maatregelen die momenteel niet in de voorgestelde bezuinigingsscenario's benoemd worden.
2. De voorkeur uit te spreken voor het bezuinigingsscenario van 3% op de gemeentelijke bijdrage 2026 mits aan bovenstaande voorwaarden wordt voldaan.

Argumenten

1.1 De Kadernota GGD Hollands Noorden 2026 sluit aan bij eerder vastgesteld beleid

Met de Kadernota 2026 wordt de ingezette lijn uit de voorgaande kadernota's en Begroting 2025 voortgezet. De Kadernota geeft inzicht in de ambities voor de GR taken voor 2026 en maakt onderdeel uit van de P&C cyclus van GGD HN. GGD HN bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners en werkt aan de hand van de vier focuslijnen Gezond opgroeien, Gezond ouder worden, meedoen naar vermogen en gezonde leefomgeving.

1.2 GGD HN heeft structurele hogere bijdrage nodig om de basistaken op te kunnen blijven pakken

De structurele verhoging van de bijdrage bedraagt vanaf 2026 voor alle Westfriese gemeenten samen circa € 1.261.000. De verhoging is noodzakelijk vanwege jaarlijkse ontwikkelingen. De jaarlijkse indexatie is door de regietafel Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord vastgesteld op een percentage van respectievelijk 7,2% voor loonindexatie en 8% voor prijsindexatie.

1.3 Er wordt voldaan aan de motie van gemeenteraad Opmeer

Op 15 februari 2024 nam de gemeenteraad van Opmeer een motie aan om:

- bij het algemeen en dagelijks bestuur een vooraankondiging te doen dat er per 2026 waarschijnlijk bezuinigd zal moeten

- het algemeen en dagelijks bestuur voor te stellen om een onderzoek te doen naar bezuinigingsmogelijkheden.
- de gemeenteraad per GR op de hoogte te stellen van de uitkomst van het voorstel.

De Regietafel Noord-Holland Noord heeft d.d. 5 juli 2024 een brief 'Bezuinigingsrichtlijnen' naar de gemeenten in regio Noord-Holland Noord gestuurd met eenzelfde verzoek; 'Alle gemeenschappelijke regelingen ontwerpen twee scenario's uitgaande van structurele bezuinigingen van 3 en 5% op de gemeentelijke bijdrage 2026'.
De bezuinigingsmogelijkheden zijn opgenomen in de Kadernota 2026 van GGD Hollands Noorden. De motie is hiermee voor GGD Hollands Noorden afgehandeld en aan het verzoek van de Regietafel is voldaan.

1.4 De maatregelen in de bezuinigingsscenario's tellen niet op tot de gevraagde 3% en 5%.
GGD Hollands Noorden heeft bij het bezuinigingsscenario van 3% 9 bezuinigingsmaatregelen omschreven en bij 5% 14 bezuinigingsmaatregelen voorgesteld. De maatregel die extra bij het bezuinigingsscenario van 7% wordt voorgesteld, bezuinigen op het aantal inspecties bij kinderopvanginstellingen, is in strijd met wettelijke verplichting, waardoor dit scenario verder buiten beschouwing wordt gelaten.
Binnen de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen is onderscheid gemaakt in maatschappelijke impact, variërend van efficiency bevorderende (blauw) maatregelen tot niet uit te voeren maatregelen met wettelijke of maatschappelijke irrationele impact.
GGD bezuinigt alleen op taken die binnen de algemene deelnemersbijdrage vallen (algemene bijdrage, jeugdgezondheidzorg en Veilig Thuis). Andere taken, zoals huisvestingsbijdrage Jeugdgezondheidszorg, verschillen per gemeente of worden anders gefinancierd, waardoor ze uit de bezuinigingen worden gelaten. Op overhead wordt 20% bezuinigd. Het verwachte bezuinigingspercentage komt bij het 3% scenario uit op 2,3% en bij het 5% scenario 4,6%. Het verzoek aan GGD Hollands Noorden is dan ook om bezuinigingsmaatregelen toe te voegen, met name ook op het vlak van personeel en ICT, om tot de daadwerkelijke opdracht van 3 en 5% te komen.

1.*5 De voorgestelde bezuinigingsmaatregelen ten aanzien van de OGGZ kunnen niet plaatsvinden, aangezien de OGGZ anders wordt gefinancierd.*
In de bezuinigingsscenario's is een drietal maatregelen (maatregel 4, maatregel 5 en maatregel 6) opgenomen met betrekking tot de taken die de GGD doet ten aanzien van OGGZ (openbare geestelijke gezondheidszorg) taken (team Vangnet & Advies). Deze drie maatregelen horen echter geen deel uit te maken van de bezuinigingsscenario's, omdat de taken die de GGD doet ten aanzien van de OGGZ niet onder de GR van de GGD vallen. De OGGZ wordt op het moment gefinancierd door middel van een regionale subsidie; op subsidie vanuit regionale middelen voor de taken ten aanzien van de OGGZ wordt op dit moment niet bezuinigd. Er wordt zodoende voorgesteld om deze maatregelen uit de bezuinigingsscenario's te halen en het bezuinigingspercentage aan te vullen met andere bezuinigingsmaatregelen.

1.6 De maatregelen in de bezuinigingsscenario's zijn voor Opmeer inhoudelijk en financieel tegen het licht gehouden

De mogelijke gevolgen voor Opmeer van de beschreven bezuinigingsmaatregelen bij de 3, 5 en 7% scenario's en de aanvullende bezuinigingsmaatregelen 16 t/m 22 op maatschappelijk en financieel vlak zijn afgewogen in relatie tot de verwachte omvang van de bezuinigingsscenario's. Maatregel 1 (opvoedspreekuur) en maatregel 3 (procesregie Veilig Thuis) hebben relatief grote maatschappelijke impact voor Opmeer. De vraag naar het opvoedspreekuur stijgt en de procesregie Veilig Thuis is een wettelijke taak voor gemeenten, dus sterk af te raden. Geadviseerd wordt om deze twee maatregelen uit het pakket van bezuinigingsmaatregelen bij het scenario van 3% te halen en bezuinigingsmaatregelen 10 (zwangerschapscursussen) en 17 (stageplekken Veilig thuis) toe te voegen.

2.1 Opmeer staat er t.a.v. het 'ravijnjaar' 2026 financieel beter voor dan meerdere andere (grotere) gemeenten in de regio.
Het algemeen Bestuur van GGD Hollands Noorden besluit in de vergadering van 12 maart 2025 over de Kadernota 2026 en de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen. Het streven, ook in West-Friesland, is om tot een collectief advies ten aanzien van de scenario's te komen. Echter, de gemeenten verschillen aanzienlijk in hun financiële positie en de noodzaak tot bezuinigen. Opmeer heeft, evenals andere 'kleinere' gemeenten, waaronder Koggenland en Medemblik, minder de noodzaak om te bezuinigen en kan afgewogen besluiten nemen t.a.v. de bezuinigingsmaatregelen en de effecten ervan, met name ook op maatschappelijk vlak.

Kanttekeningen

1.1 De geprognosticeerde algemene reserve is in 2026 ontoereikend om de financiële risico's op te vangen.
Als gevolg van het Cao-gat, dat is ontstaan in 2023, is de GGD niet in staat om vermogen op te bouwen in 2024 en 2025 en staat de algemene reserve onder grote druk. Bij een negatieve algemene reserve is het, conform het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader gemeenschappelijke regelingen, aan de deelnemers om het tekort direct aan te vullen, zodat geen negatieve algemene reserve ontstaat. In 2026 is de (geprognosticeerde) algemene reserve dan ook ontoereikend om financiële risico's op te vangen.

1.2 Het gekozen bezuinigingsscenario heeft gevolgen voor frictiekosten
Afhankelijk van besluitvorming over de bezuinigingsscenario's ontstaat er vanaf 2026 een (groot) financieel risico op frictiekosten door de bezuinigingsopgave van gemeenten.

2.1 *De meerderheid van de gemeenten in de regio besluit over het bezuinigingsscenario*
Tijdens het AB van 12 maart 2025 wordt het bezuinigingsscenario met meerderheid van stemmen gekozen. De grotere gemeenten in de regio Noord-Holland-Noord zullen getalsmatig de doorslag in de stemming geven, hetgeen mogelijk leidt tot een ander bezuinigingspercentage.

Raadsvoorstel

Beoogd maatschappelijk effect

Een goed functionerende gemeenschappelijke regeling met beheersbare financiën en goede dienstverlening aan inwoners. De taken van de GGD HN zijn erop gericht de gezondheid en het welzijn van inwoners te bewaken, beschermen en bevorderen. Dit past bij de opgave Zorgzame gemeenschap.

Wettelijk kader

Wet publieke gezondheid
Wet gemeenschappelijke regelingen
Gemeenschappelijke Regeling GGD Hollands Noorden
Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) 2019

Participatie

N.v.t.

Communicatie

Nadat de gemeenteraad heeft besloten over de zienswijze wordt GGD HN hiervan op de hoogte gebracht. Na vaststelling van de Kadernota door het Algemeen Bestuur op 12 maart 2025 a.s. informeert GGD HN de gemeenteraad over alle ingebrachte zienswijzen.

Financiën

Structurele financiële (meerjarige) effecten voor Opmeer

De voorgestelde structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan GGD Hollands Noorden bedraagt vanaf 2026 voor Opmeer ongeveer € 70.500. In dit bedrag is voor € 7000 dekking van de structurele post In control of Alcohol & Drugs opgenomen.
Het voorgestelde bezuinigingspercentage van 3% zou voor Opmeer leiden tot een verhoging van € 65.500; het scenario met een bezuinigingspercentage 5% heeft een verhoging van € 55.500 tot gevolg. De financiële consequenties worden opgenomen in de Kadernota 2026 van de gemeente en vervolgens in de meerjarenbegroting van 2026.

Toelichting op de indexatie
De bruto gemeentelijke bijdrage voor de uitvoering van de wettelijke taken volgt de indexatie zoals die door de regietafel Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord is vastgesteld. De Regietafel heeft deze voor 2026 vastgesteld op 7,44%. Dit bedraagt voor Opmeer ongeveer € 23.000.

Incidentele financiële effecten voor Opmeer

Er zijn geen incidentele financiële effecten voor Opmeer.

Raadsvoorstel

Uitvoering

Het Algemeen Bestuur van GGD HN stelt op 12 maart 2025 de Kadernota 2026 vast en houdt hierbij rekening met de zienswijzen van de gemeenteraden.

Bijlagen

Aanbiedingsbrief Kadernota GGD Hollands Noorden 2026
Kadernota GGD Hollands Noorden 2026

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op de Wet publieke gezondheid, de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden en de Financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR 2019);

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 7 jan. 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 30 jan. 2025;

besluit:

1. Een positieve zienswijze af te geven op de Kadernota GGD Hollands Noorden 2026, maar hier wel een aantal voorwaarden aan te verbinden:
    a. Dat, ongeacht het voorgestelde scenario, de bezuinigingsopdracht conform opdracht wordt uitgevoerd tot de daadwerkelijke 3% en 5% en dit te doen met maatregelen die momenteel niet in de voorgestelde bezuinigingsscenario's benoemd worden, maar bijvoorbeeld personeel- en ICT kosten.
    b. De verwijzingen naar bezuinigingen t.a.v. de OGGZ, maatregel 1 t.a.v. het opvoedspreekuur en maatregel 3 t.a.v. procesregie Veilig Thuis uit de bezuinigingsscenario's te halen en deze in het scenario van 3% aan te vullen met maatregelen 10 (stoppen met aanbod themabijeenkomsten en cursussen tijdens zwangerschap) **en een bezuiniging van €11.000,- op de post In Control of Alcohol & Drugs** en andere maatregelen **die vallen onder organisatie en overhead** die momenteel niet in de voorgestelde bezuinigingsscenario's benoemd worden;
    c. **dat maatregel 17 (stoppen met aanbod stageplekken VT) niet wordt opgenomen in het pakket aan bezuinigingsmaatregelen.**[1]
2. De voorkeur uit te spreken voor het bezuinigingsscenario van 3% op de gemeentelijke bijdrage 2026 mits aan bovenstaande voorwaarden wordt voldaan.

Besloten in de raadsvergadering van 13 februari 2025.

G.J. van den Hengel
voorzitter

L. Gijben
griffier

[1] **Amendement A11.1 van de fractie PvdA/GroenLinks**